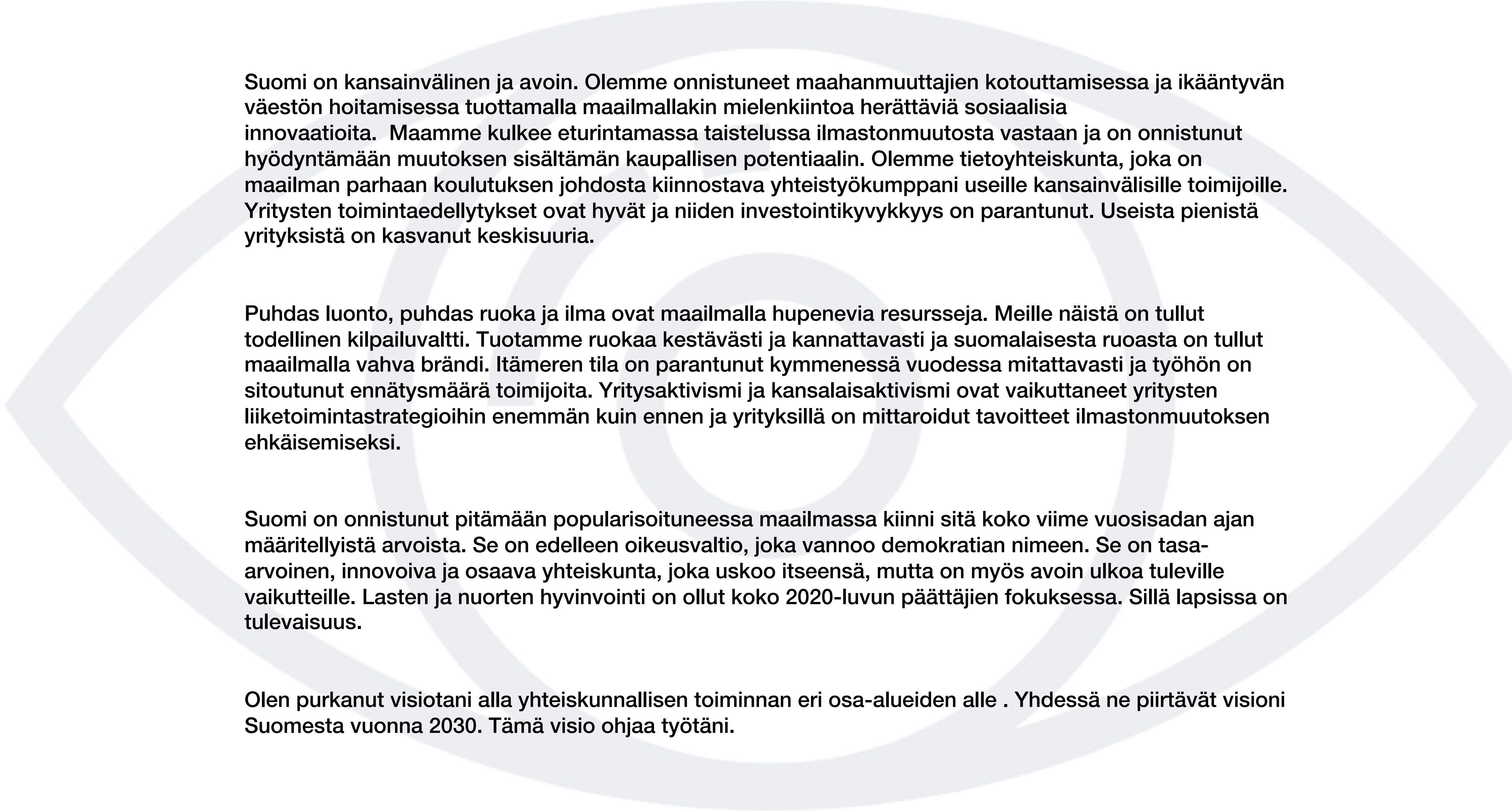

Visioni Suomesta vuonna 2030

Anders Adlercreutz
Joulukuu 2019

Suomi on kansainvälinen ja avoin. Olemme onnistuneet maahanmuuttajien kotouttamisessa ja ikääntyvän väestön hoitamisessa tuottamalla maailmallakin mielenkiintoa herättäviä sosiaalisia innovaatioita. Maamme kulkee eturintamassa taistelussa ilmastonmuutosta vastaan ja on onnistunut hyödyntämään muutoksen sisältämän kaupallisen potentiaalin. Olemme tietoyhteiskunta, joka on maailman parhaan koulutuksen johdosta kiinnostava yhteistyökumppani useille kansainvälisille toimijoille. Yritysten toimintaedellytykset ovat hyvät ja niiden investointikyvykkyys on parantunut. Useista pienistä yrityksistä on kasvanut keskisuuria.

Puhdas luonto, puhdas ruoka ja ilma ovat maailmalla hupenevia resursseja. Meille näistä on tullut todellinen kilpailuvaltti. Tuotamme ruokaa kestävästi ja kannattavasti ja suomalaisesta ruoasta on tullut maailmalla vahva brändi. Itämeren tila on parantunut kymmenessä vuodessa mitattavasti ja työhön on sitoutunut ennätysmäärä toimijoita. Yritysaktivismi ja kansalaisaktivismi ovat vaikuttaneet yritysten liiketoimintastrategioihin enemmän kuin ennen ja yrityksillä on mittaroidut tavoitteet ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi.

Suomi on onnistunut pitämään popularisoituneessa maailmassa kiinni sitä koko viime vuosisadan ajan määritellyistä arvoista. Se on edelleen oikeusvaltio, joka vannoo demokratian nimeen. Se on tasa-arvoinen, innovoiva ja osaava yhteiskunta, joka uskoo itseensä, mutta on myös avoin ulkoa tuleville vaikutteille. Lasten ja nuorten hyvinvointi on ollut koko 2020-luvun päättäjien fokuksessa. Sillä lapsissa on tulevaisuus.

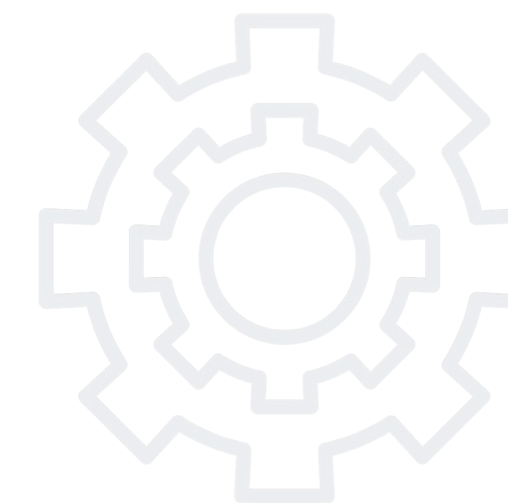
Olen purkanut visiotani alla yhteiskunnallisen toiminnan eri osa-alueiden alle . Yhdessä ne piirtävät visioni Suomesta vuonna 2030. Tämä visio ohjaa työtäni.

**Pohjoismainen yhteistyö
ja kaksikielisyys**

Ympäristö, biotalous ja ruoka

Työ ja elinkeinoelämä

Terveys ja hyvinvointi

Liikenne

Taide ja kulttuuri

Koulutus ja osaaminen

Energiatuotanto

Kansainvälisyys

Pohjoismainen yhteistyö ja kaksikielisyyden tukeminen 2030

- Suomi on muuttovoittoinen maa, joka houkuttelee opiskelijoita myös lähialueilta. Ulkomailla opiskelevat opiskelijat kokevat paluun Suomeen mielekkäänä, koska Suomi arvostaa kansainvälistä kokemusta ja haluaa olla kansainvälisesti verkostoitunut.
- Pohjoismaat on kokonaisuudessaan maailman 3. paras tuotekehitys- ja yliopistoalue USA:n ja Kiinan jälkeen. Suomalaisia opiskelijoista suuri osa opiskelee muissa Pohjoismaissa ja vastaava määrä opiskelijoita muista Pohjoismaista opiskelee Suomessa. Tutkintovaatimukset ovat yhteiset.
- Pohjoismaissa on käytössä yhteinen e-kansalaisuus.
- Toisen kotimaisen kielen osaaminen on selvästi parantunut. Aito kaksikielisyyys ilmenee niin, että keskustelu myös mediassa tapahtuu samaan aikaan usealla kielellä - kukin käyttää itselleen luontevaa kieltä. Koulut ja päiväkodit rakentuvat kielikylpytoimintaa edistääkseen usein saman katon alle, vaikka perusopetuksesta huolehditaan johdonmukaisesti perheen valitsemalla äidinkielellä. Näin turvataan sekä suomenkielisten kosketus ruotsinkieleen että ruotsinkielisten kosketus suomenkieleen. Pakkoruotsi-käsite on hävinnyt ja tilalle on tullut hyötyruotsi: ruotsinkielen opiskelusta on tehty jo lukiossa selkeämmin käytännön työelämään valmistavaa. Kaksikielisyyys kuuluu kaikille suomalaisille.

Terveys ja hyvinvointi 2030

- Perusterveydenhoitoa on vahvistettu huolehtimalla hoitaja-lääkäri –mitoituksen riittävydestä.
- Asiakkaat on segmentoitu julkisen sairaanhoidon puolella ja palvelut on räätälöity segmenttien todellisten tarpeiden mukaan; käytössä on sosiaali- ja terveydenhoitopalveluiden yhteistyötä tukeva *Case manageri –malli*, jolla varmistetaan asiakkaiden kokonaistilanteen ymmärtäminen ja sen myötä oikean hoidon tuottaminen.
- ”Uuden ajan SOTE” hyödyntää sujuvasti digitaalisia työkaluja ja tekoälyä hallinnon ja hoidon työkaluina.
- Sairaanhoitopiirit ovat laaturekisterin piirissä ja laadun valvonta on tärkeä osa palveluiden johtamista ja kehittämistä; laatukriteerit ovat selkeät ja ne ovat kytköksissä toiminnan rahoitukseen (hoidon vaikuttavuuteen perustuva rahoitusmalli); laadusta raportoidaan julkisesti, mikä parantaa potilaan mahdollisuuksia valita hoitopaikkansa; laadun akkreditoinnissa käytetään hyväksyttyjä akkreditoijia (esim. *Joint Commission*)
- Kunnilla on tärkeä rooli ennaltaehkäisevien palveluiden tuottamisessa ja jokaisella kunnalla on velvollisuus tuottaa vuosittainen ”hyvinvointisuunnitelma”, jossa kerrotaan ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä ja niiden tavoitteista.
- Suomi on onnistunut luomaan inhimillisiä vanhusten hoiva- ja hoitokeinoja, joista kärjessä lisääntyneet ylisukupolviset asumisratkaisut, jotka mahdollistavat eri sukupolvien asumisen lähekkäin.
- Suomi on ansioitunut vanhustenhoitoon liittyvien innovaatioiden kehittäjänä ja sillä on myös kansainvälisesti merkittävä rooli koko vanhusten hoiva-alan kehittämisessä.
- Sairaanhoitopiirit ovat hyvin johdettuja ja erikoistuneita ja ne tukevat aktiivisesti toinen toistensa työtä.
- Terveysalan opinnot houkuttelevat nuoria ja ala on kilpailukykyisesti palkattu.
- Hoitoa saa maan molemmilla kansalliskielillä

Koulutus ja osaaminen 2030

- Pohjoismaat on kokonaisuudessaan maailman 3. paras tuotekehitys- ja yliopistoalue USA:n ja Kiinan jälkeen.
- Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston ympärille on kehittynyt laaja kansainvälisen osaamisen keskus, joka houkuttelee yhteistyöhön niin suomalaisia kuin ulkomaisia yrityksiä.
- Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on Pohjoismaiden paras.
- Suomen peruskoulu on maailman paras, mikä on seurausta merkittävistä lisäpanostuksista peruskoulutukseen ja nuorten henkisen hyvinvoinnin edistämiseen 2020-luvulla.
- Yrittäjäkoulutus ja taloustieto ovat pakollinen osa peruskoulun opetussuunnitelmaa.
- Suomessa on käytössä Islannin-malli, jossa jokaiselle koululaiselle taataan harrastusmahdollisuus koulun yhteydessä.
- Oppisopimuskoulutusta on kehitetty ja ammatillinen osaaminen on lähtenyt nousuun.
- Syrjäytymisriskin omaavien NEET-nuorten (not in education, employment or training) lukumäärä on laskenut alle 5%:iin (11% vuonna 2019)
- Suomen yliopistoista kolme on maailman sadan parhaan joukossa (mittari: ARWU)

Ympäristö, biotalous ja ruoan tuotanto 2030

- Puun jalostusastetta on nostettu merkittävästi ja metsätalous voi alana entistäkin paremmin.
- Suomen hiilinielu on yli 30m tonnia CO₂ekv.
- Suomen energiantuotanto on hiilineutraalia.
- Päästökauppa on globaali ja koskee myös liikennettä ja lämmitystä. EU:n päästökiintiöiden määrä perustuu osuuteemme maailmanlaajuisesta jäljellä olevasta hiilibudjetista.
- Yhdyskuntajätteen kierrätysaste on 65%.
- Metsäkatoa ei esiinny.
- Eläin- ja kasvilajikatoa ei esiinny.
- Suomen luonnon biodiversiteetti on saavuttanut hyvän tason.
- Suomalainen ruoka tunnetaan kansainvälisillä markkinoilla puhtaana ja laadukkaana ja sen vahva brändi on johtanut siihen, että ruoan tuottamisesta on tullut Suomessa hyvin kannattavaa liiketoimintaa.
- Tilakoot ovat kasvaneet kannattavuuden parantamiseksi 50% nykyisestä.
- Suomalainen eläintalous noudattaa korkeita eettisiä normeja ja laatu on kilpailutekijänä määrää tärkeämpi.
- Itämeren ravinnepäästöt täyttävät Suomen osalta HELCOMin asettamat vaatimukset ja Itämeren tila on parantunut huomattavasti.
- Rakentamisessa on otettu käyttöön hiilijalanjäljen mittausta. Rakennusten keski-ikä on noussut ja rakennusten käyttötarkoitusten muutokset ovat yleistyneet huomattavasti. Suunnittelua ohjaa vaatimus muunneltavuudesta.

Liikenne 2030

- Ratayhteys Pietariin on nopeutunut 90 minuuttiin ja Suomen ja Viron valtioiden omistama Tallinnan tunneli on työn alla.
- Kotimaan liikenteessä raideliikenteen osuus yli 200 kilometrin matkoista on kasvanut merkittävästi.
- Uusia pelkästään nestemäistä fossiilista polttoainetta vaativia henkilöautoja ei enää myydä.
- Liikenteen ilmastopäästöt ovat laskeneet 50% vuoden 2019 tasosta.
- 50% alle 2 km matkoista suoritetaan muulla kuin henkilöautolla.
- Myytävästä nestemäisestä polttoaineesta yli puolet on biopohjaista tai synteettistä.

Energiantuotanto 2030

- Suomessa ei tuoteta energiaa polttamalla fossiilisia polttoaineita.
- Pohjoismaiset energiamarkkinat ovat kehittyneet; Pohjanlahden yli Ruotsiin sekä Lapista Norjaan on rakennettu uusia parempia yhteyskaapeleita.
- Suomi on energiantuotannon osalta omavarainen.
- Maatalouden ylijäämälanta menee kokonaisuudessaan biokaasu tms. tuotantoon.
- Lämpöverkot ovat kaksisuuntaiset kaikissa yli 30 000 asukkaan kaupungeissa.
- Jokaisessa uudessa omakotitalossa on myös paikallista energiatuotantoa.

Työ- ja elinkeinoelämä 2030

- Keskisuurten yritysten määrä suhteessa pienyrityksiin on noussut 30% vuodesta 2019.
- Paikallinen sopiminen on mahdollistettu kaikissa yrityksissä ja on vallitseva sopimisen muoto.
- Suomessa on käytössä sama sosiaaliturvajärjestelmä niin palkansaajille kuin yksinyrittäjille.
- Yritykset ilmoittavat hiilitaseensa osana tilinpäätöstietojään.
- Eläkeikää on nostettu 70 vuoteen. Tämän on mahdollistanut huomattavasti noussut työtyytyväisyys ja -hyvinvointi.
- Eläkeiässä voi halutessaan joustavasti yhdistää työtä ja eläkkeellä olemista.
- Työllisyysaste on yli 80%.
- Ulkomaisen työvoiman osuus on kasvanut ja ulkomaalaisten integroituminen yrityksiin on onnistunut
- Poliittisia lakkoja ei esiinny.
- Suomi on Pohjois-Euroopan johtava digitalouden osaamiskeskus.
- Suomalaiset start-upit löytävät rahoitusta entistä enemmän kotimaasta ja yritykset kasvattavat arvoaan pidempään suomalaisessa omistuksessa.
- Terveys- ja hyvinvointialan innovaatioista, koulutuksesta ja clean techistä on tullut merkittäviä vientituotteita
- Suomen matkailuala on kasvanut 100% vuodesta 2020 ja se on merkittävä työllistäjä. Matkailua toteutetaan kestävän kehityksen kriteerejä noudattaen ja luontoa suojellen.
- Perintövero on korvattu myyntivoitosta perittävällä verolla Ruotsin tapaan
- Aineettomia ja aineellisia investointeja kohdellaan tasapuolisesti

Taide- ja kulttuuri 2030

- Tunneälyä kehittäväillä taideaineilla on aiempaa isompi rooli peruskoulutuksessa (taideaineiden opetuksen määrä on tuplaantunut vuodesta 2019)
- Kunnallisten musiikki- ja kuvataideopistojen oppilasmäärä on kasvanut 50%:lla ja kuntien väliset erot opetuksen saatavuudessa ovat pienenneet huomattavasti
- Taiteen ja kulttuurin rahoitus on 1,2% valtion talousarviosta (0,7% vuonna 2019)
- Helsinki on Euroopan arkkitehtuuripääkaupunki ja arkkitehtuuri on vetovoimatekijä, joka houkuttelee Helsinkiin matkailijoita
- Luovan talouden (immateriaalioikeuksien kohteena olevat tuotteet, lisenssit jne.) vienti on kasvanut 100%

Kansainvälisyys ja globaali vastuu 2030

- Suomi on EU-päätöksenteon keskiössä ja sillä on ollut 2020-luvulla jäsenyys turvallisuusneuvostossa.
- Pohjoismaiden yhteistyö on tiivistynyt merkittävästi; pohjoismaisen kaupan määrä on kasvanut ja yliopistovaihdot maiden välillä ovat lisääntyneet merkittävästi.
- Suomen yliopistot houkuttelevat kansainvälisiä opiskelijoita ja yliopistoista valmistuneet kokevat Suomeen jäämisen houkuttelevana vaihtoehtona.
- Suomalaiset nuoret ovat maailman kielitaitoisimpia.
- Suomen kehitysavun määrä ylittää 0,7% BKT:stä
- EU:ssa on yhteinen turvapaikkapolitiikka jonka osana on sitovat maakohtaiset kiintiöt.
- EUn nk koheesiorahoituksen edellytyksenä on oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen ja keskinäinen solidaarisuus.
- TTIP on neuvoteltu uudelleen ilmasto- ja yritysvastuukysymykset paremmin huomioiden ja astunut voimaan.